

Yük ulagy üçin taze zawod

Geçen úylyň ahýrynda öñümçiliğine başlanan «Tesla» kompaniyasyň ikiňini ýük ulagy üçin taze zawod gurulakdygu mälim edildi. Elektrik enerjiasy bilen işlejen ýük ulagynyň taze öñümçilik desgasuny gurmak üçin 3,6 miliard dollar bölünip berler. Şeýlelikde, Newada ştatynы Rino şähérindäki «Nevada Gigafactory» zadowında «Semí» ulaglary üçin aýratyn desga gurlar.

«Tesla» kompaniyasy ilkinji «Semí» ýük ulagyny 100 sanysyng sargent eden «Pepsi» kompaniyasyna beridir. Dekabré aýnyň başyndan bari «Pepsi» kompaniyasyna 30 ýük ulagy gowşurylypdyr. «Tesla» Newadada batareja öñümçilik desgasuny hem gurmagy meýilleşdirjär. Şeýlelikde, kompanijanyň batareja öñümçilik kuwatuwyň her úylada 2 million ýeriň ulaga ýeterlik boljakdygu mälim edildi. Taze desga 3 mün iš ornunu döred.

Häzire çenti «Tesla» Newadadaky zadowda 6,2 miliard dollarlyk maýa goýumu durmusha geçirdi. Bu gerde her úylada 500 mün ulag üçin ýeterlik batareja öñdürülyär. Şeýle hem kompanijanyň Nýu-Yorkda, Tehasdá, Hyatda we Germaniyada zadowlary bar.

Taze gazgeçiriji gurlar

Alzír bilesi İtalyanyň arasynda taze gazgeçirijiniň gurulmagy üçin şertnamala baglaşyldy. Alzíriň «Sonatrach» nebit-gaz kompaniyasy ki ýurdun arasynda ikiňi gazgeçirijiniň gurulakdygyny mälim etdi. Gol çekilen ylaşlyk bar bolan gazgeçiriji arkaly iberilýän gaznyň mukdarynyň artdyrlımagyny, gaz geçirijiniň düşelmegini, gök we «ýásyl» wodorodny hem-de ammoniň úpjün edilmegini, suwasty elektrik geçirijisiniň gurulmagynyň öz içine alýar. Şeýle hem Alzírdaki ýüladışhana gazlarynyň mõčberiniň azaldylmagy üçin gerek bolan iň amatly usullar kesütlener. Şeýlelikde, «Sonatrach» kompaniyasy Yewropanyň esasy enerjiga úpjün edilijeriniň biri bular. Taslamalaryň durmuşa geçirilmegine İtalya tarapyndan ENI kompaniyasy wekiçilik edjär. ENI kompaniyasy 2024-nji úyldan başlap, Alzíriň İtalya 28 miliard kubmetr gaz iberjekidini mälim etdi.

Alzír Tunisiň üsti bilesi İtalyanyň Sisiliya adasyna, Marokkonyň üsti bilesi İspaniya hemde İspanyanıň güörtötändäki Almerija sebitine, üç aýry şahadan Yewropa gaz iberjär.

DURMUŞ UGURLY SYÝASATYŇ DABARALANMASY

Başlangyu 1-nji sahypda.

Bu bolsa Watanymyzyň ykdysady taýdan kuwattalanýandygynyň, halkymyzyň durmuş de-rejesiniň ýókarlanýandygynyň beýangy.

Dabara gaňsyzjylar ýurdumyzyň gülläp ösmezi, abadan we bagtyýar ýasaşyň úpjün edilmegi, döredjilikli zâhmet çekmek, amatly dynç almak uğrunda döredilýän mümkînçilikler üçin hormatly Prezidentimize tûs ýürekden hoşşalıq bildirdiler. Bellenilişi ýaly, döwlet Baştanymyzyň başlangyu boýunça amala aşyrylgan özgertmelerin topolumbiaýın makstanasyna laýyklykda, paýtagtymyza we ýurdumyzyň sebilterinde şäherleri, obaları özgertmek boýunça giň möcberi işler alnp bargylýar. Hâzırkı zaman senagat, durmuş we medeni maksatlı desgalar yzygideri gurulýar.

Taze jählär gelgen masgalalara hormatly Prezidentimiziň adyndan sowgatlar gowşuryldy.

Ähli amatly şertleri özünde jemlejän ak mermerli Aşgabat ýyl-ýyldan öz çäklerini giňsdýär

we onda taze ýasaşyň jaý toplumlary, durmuş maksatlı beýleki desgalar yzygideri gurulýar. Şeýlelikde, Watanymyzyň nurana geljezi üçin ýugtyarly binüp döredilýär. Yurdumyzyň her bir günü netjeli işleriniň taze üstünlüklerine beslenjär. Gurulşyklı meýdançalarynyň gerimi Diýarymyzyň sazlaşyklı ösü ýoluňa düşendigini görkezjär.

İçeri işler ministrliginiň Mälïkguly Berdimuhamedow adyndaky kottejler toplumnyň nobatdaky tapgyrynyň açylyş daba-

rasy ýurdumyzyň ägirt uly üstünükleri gaňanýandygyny, döwletimiziň jemgyjetimiziň durmuşyň dörlü ugurlarında ýetilen sepgitleri görkezjär. Munuň özi halkymyza hâzırkı zamanyň eşterlerinden netjeli peýdalanmaga giň mümkînçilikleri açğar.

Annamyrat BAKYÝEW, Türkmenistanyň Inžener-tehniki we ulag kommunikasiýalaryny institutyň mugallymy.

Çagalykda dil öwrenmek ýatkeşligi güýçlendirýär

Bilemenlerin bellmeklerine görä, kiçi ýasha daşary ýurt dilini öwrenmek, iki we ondan köp dil bilesk çagalara zehin taýdan peýdaly bolup, köpcüklikde özünü gowý alyp barmagyna ýardam edjär. Şeýle hem kiçi ýasha dil öwrenmek, soñlugy bilesi ýolm ýowrenen ýeňiliklilik döredjär.

Bilemenlerin bellmeklerine görä, çaga eşidýän dilini öwrenmäge ukyplı bolýar. Şeýle bolansoň, köp çaga daşary ýurt dilini televizora tomaşa etmek arkaly hem öwrenip bilýär. Maglumatlara görä, 13 aýlyk çaga 10-15 sözü düsürdip bilýär, emma 100 töwregi sözü aýdyp bilmejän hem bolsa oňa düsünjär. 45 sözü aýdyp bilýän ýasa ýetende 200 sözü düsünjär. Aslynda ulu adamlaryň kabiriniň bil barada gürürn edilende «düşün-ýän, ýone geplap bilemek» diýmegi çagalarda hem gabat geljär.

Kiçi ýasha dil öwrenmegini ugurtagylylygä artdyrmaga we döredjilikle góşant goşandyrga bellenilýär. Köp dil bilýänlerin ýatkeşliginiň uly ýasa ýetende gowý saklanýandygä aýdylýär.

Maral NURLYÝEW, Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutyň uly mugallymy.

Bitewi zarýad tory dörediler

Irlandiyanyň çağında elektrolaglara zarýad beriji beketleriň tory emetele geler. Bu barada ýurduň Ulag ministriği maksatnamaya taýgarladı. Gelek ýük úylyň dowamynda zarýad infrastrukturasyny döredilmejigى üçin 100 million ýewro maýa goýum özleşdiriler. Maksatnamanyň çäklerinde ýurduň awtoýollarlyna he 60 kilometreden ýokray geçirijiliği bolan zarýad beketleri gurlar. Şeýle hem bir wa köp gatlý ýasaşyş jaýlarynda, etrapçalarda zarýad beriji noktalari bolar. Bu maksatnamanyň durmuşa geçirilmeginiň adamlary has köp elektrolag satyn almaga höwestlendirjekligi bellenilýär. Yurda hâzırkı wagtda hem elektrolaglara isleg ýokarlanýar. Zarýad beketleri has köp ýaýran ýagdaýýunda adamlaryň ulaglaryna zarýad bermek aladalarynyň aradan aýryljakdygy mälim edilýär. Taslamany durmuşa geçirirmekde gerli häkimiýetler bilen ýowmatdaşlyk ediler. Maglumatlara görä, ýurda elektrolaglaryň 80 görtemine ýöde oturduylan enjamlar arkaly zarýad berilýär.

Yhas NEPESEW, Yagşyegeli Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz universitetiniň talyby.

SUWY REJELI PEÝDALANMAK – DÖWRÜŇ MÖHÜM TALABY

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy, türkmen halkynyň Milli Lideri, Gahryman Arkadagymyz Gurbanguly Berdimuhamedow Aşgabat şäheriniň tòwerekleri boýunça iş saparyny amala aşyrmagyň barsynda Garagum derýasynyň hem-de beýleki akabalaryň suwuny rejeli peýdalanmak, deryanyň kadaly akymyny úpjün etmek, onuň kenarlaryny berkitmek meselelerine aýratyn üns berdi.

Gahryman Arkadagymyz iş saparynyň 798-nji kilometrede yerleşyán koprinň üstünde saklandy. Bu ýerde Milli Liderimizi Ministrler Kabinetinň Başlygyň orunbasary, daşary işler ministri R.Meredow, Ahal welaýatynyň merkezinin gurlusygy boýunça döwlet komitetiniň başlygy D.Orazow, Arkadag şäheriniň häkimi Ş.Durdylyýew, Aşgabat şäheriniň häkimi R.Gandymow, şeýle-de «Altkom» we «Interbudmontaz» kompaniyalarynyň ýolbaşçylary A.Tislenko hem-de W.Petruk mubareklediler.

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy häzırkı döwürde ýurdumyza su

seriðelerini rejeli peýdalanmak, ýerlerini haslylygyny ýokarlandırmak, topragy gurplandırmak maksady bilen, suwaryşyň taze usullarynyň giňden ornaşdyrmak meselelerine uly ahmiyet berilýändigini aýtdy. Şunda öndebarlyy technologiyalary ornaşdyrmak, ýurdumyza ekologiyä abadançalygyny pugtalandyrmak möhüm wezipleriniň hatarında kesgitlenildi. Şeýle hem Gahryman Arkadagymyz ýurdumyzyň suw howdanlaryny we akabalaryny gownejyä yagdaýda saklamak, olary arassalamak meselelerine uly üns berilýändigini bellap, bu meseleleri çözmede daşary ýurtly hyzmatdaşlaryny öz tejribelerini ulanmagyň maksadalayk boljakdygyny nygtady.

Garabogazköl aýlagynyň üstünden geçýän koprinň gurlusygy ynanylan «Altkom» kompaniyasynyň ýolbaşçysy hazırlı wagda desgada alnyp ýurdumyza işleriň ýagdaýy barada hasabat berdi. «Interbudmontaz» ýolbaşçysy bolsa ýurdumyza gurlanlagym ulgamlarynyň işleyişi barada maglumat berdi. Olar dünýäde ygtybarly hyzmatdaş hökmunde ykray edilen we daşary ýurtly kompaniyalarynyň netjeli işlemekler üçin amatly şertler döredilen Türkmenistanda amala aşyrylyan taslamalara gatnaşmagyň ozleri üçin uly hormatdygyny

bellap, bu ugurda toplan tejribelerini öz işlerinde netjeli ulanmaga taýýardyklyaryny nygtadylar.

Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy ýurdumyzyň ähli deryalarynda, suw akabalarynda, şol sanda Garagum derýasynda suwuň kadalý akymny úpjün etmegi, aýratyn-da, bu işlere gyş paslynda örân jogapkärcilikli cemeleşmegiň wajypdygyna ünsi çekdi. Deryalaryň ýakasında bag nahallaryny oturdylmagy, olaryň kenaryny berkitmegi bilen ýurdumyza ekologiyä ýagdaýynyň hasda gowulanmagy hem úpjün ediler. Hormatly Arkadagymyz ylmyn soňky gazananlaryny ulanmak arkaly suw seriðelerini rejeli peýdalanmak meselelerine jogapkärcilikli cemeleşmegiň zerurdygyny nygtap, degişli ýolbaşçylara birnâce maslahatlyryny berdi.

Gahryman Arkadagymyz häzırkı wagtda dowam edýän aýazýa howanyň netjesinde Garagum derýasynyň we beýleki akabalaryń kabir ýerlerinde bugazatlarynyň emele gelendigiň bellap, deryalaryň kenarlaryny berkitmäge, kadaly suw akymlaryny úpjün edilmegine jogapkärcilikli cemeleşmegiň zerurdygyny nygtap, degişli ýolbaşçylara birnâce maslahatlyryny berdi.

Suwuklandyrylan gaz satyn alar

ABŞ suwuklandyrylan gaz satwyna da dünjyňniň öndebarlyy úrtlarynyň biridir. ABŞ özüniň suwuklandyrylan gazyň Yewropa úrtaryna ibermegini dowam etdirjär. Bu ugurda ozal Germaniya bilen uzakmöhlettejin şertnamala bağlaşy. Polşa bilen hem bu ugurda yilaşlyk gazandy.

Polsanyaň «Orlen» kompaniyası ABŞ-nyň «Sempra» kompaniyasına bilen suwuklandyrylan tebiýigazyň úrakmöhlettejin esasda úpjün etmek boýuna şertnamala bağlaşy. Warshawada gol çekilen resminama laýyklykda, ABŞ-dan 20 úylyň dowamında her ýyl 1 million tonna suwuklandyrylan gaz satyn alnar.

Myrat BERDİYEW, Türkmen döwlet binaǵılık-gurlyşk institutyň talyby.

25 göterimini Hindistanda öndürer

«Apple» kompaniyasý öñümlerini 25 göterimini Hindistanda öndürmegi maksat edinjär. Bu barada Hindistandyň sôwdä we senaqat ministri Piýus Goýal habar berdi. Onuň sözlerine görä, hâzırkı wagtda dünjyňň inňi gynnät brendlerinin biri olan «Apple» öñümleriniň umumy möcberiniň 5-7 göterimini Hindistanda öndürjär.

Geçen úylyň dekabrynda «Apple» Hindistandan 1 miliard dollar möcberine smartfon eksport eden ilkinji kompaniya boldy. Şeýlelikde, «Apple» Hindistandyň iri eksport edjär. Kompaniyalarynyň biri bolup, bu babańda «Samsung»-dan öne saýalandı.

Jumamyrat SAPRYKARODOW, Türkmen döwlet binaǵılık-gurlyşk institutyň talyby.

Demir ýola Gün paneli düşeler

Hâzırkı wagtda energiýanyň arassa şeçmeleriniň arasynda Günden enerjiga aljan bekterler uly ähmiyete ejedir. Köp ýurda demir ýol ulaglaryň herekete getirmek üçin aýratyn Gün panelinden enerjia öndürjyň bekterler gurulýar. Sweýsarıjada bolsa, demir ýol relsiniň arasynda Gün paneli ýerlesdirilýär. «Sun-Way» kompaniyasy tarapyndan hödürlényän taslama görä, otly ýoluňa düşeljek paneller demir ýol ulagynıň hereket etmegi üçin enerjiga öndürjär. Munuň üçin kiçi ölçeli ýürite panelleriniň öndürilmejigini göz öñünde tutulýär. Ol paneller zawoddada öndürilgen wagty eplenen ýerlünde taýýär ediler. Şeýlelikde, ony ýerleşdirmek hem aňsat bolar. Bu paneleri gerek bolan halatyna aňsatlyk bilen ýugnap, gar ýaganda relsini üstünde ýorejän ulag biten arassala bolar. Bilemenler bu usul arkaly köp mukdarda elektrik enerjigasyny öndürilip bilinjekdigini bellejärler. Ürtdayda otly ýollaryny uzynlygy 7 mün kilometre barabar bolup, bu ýerde gurlan Gün paneleri arkaly 1 mün MW elektrik enerjigasy öndürilip bilir.

Amangeldi DURDYÝEW, Türkmenistanyň Serhet institutyň talyby.

Uly buz bölegi emele geldi

Britaniýanyň Antarktikakadaly yolum-barlag merkezi (BAS) ak materikden äpet buz böleginiň gopandırgy mälim etdi. Buz böleginiň galınylygy 150 metre yetip, meydanyň 1 mün 550 inedörül kilometrdigi mälim edildi. Munuň London şäheriniň meydany ýalıdygyny aýdylýär. Brant buzulguyndan bülünén aýsbergiň sebitde soňky iki ýuldayk ikiňiň uzu búz döwülmesiđigini bellenildi.

Bazag merkezinin alylmalary bu aýsbergiň emele gelmegine garaşylandyrgyny, munuň howanyň maýlamagy bilen bağlanışykly däldiginin bellejärler. Ylmý merkezi direktoriy, professor Dejm Jeýn Fransia buzun galınylygynyň bekedij, tòweregindäki ýokary durulukdagly GPS enjamlary arkaly awtomat usulda her gün birnâce gezek ölçenendigini belledi. Professorşyň sözlerine görä, bu gerden alnan maglumatlar buzun şekilini nähili ýüttgedjändigi anyklamaga ýardam edjär we olaryň Yewropa Kosmos Agentliginiň (ESA), ABŞ-nyň Aerososmos edarasynyň (NASA) we Germaniyanyň «TerraSAR-X» emeli hemrasy arkaly alnan suratlар bilen deňesdirilýär. Ähli maglumatlar seljerlerek üçin Kembrije iberilýär. Şeýlelikde, ol ýerde næmelerini bolup geçyändigini bilip boljar.

Abuna ýazylmak işleýänler üçin gazetin indeksi: 69477

ZAMAN TÜRKMENİSTAN

ESASLANDYRYSY – ZAMAN-TÜRKMENİSTAN HOJALY JEMGYÝETI

Yanvar aýynyň 27-si, 2023 | Belgisi: 4/1518
Gazetin möcberi 8 sahypa. A-110980 | Tiražy: 6476
Baþasy: 4,50 manat

BAS REDAKTOR MYRATDURDÝ GARJANOW
JOGAPKAR KÄTİP AMANMYRADOW BAÝMYRADOW

BIZŇ SALGÝ

GAHRYMAN ARKADAGYMYZ – TÜRKMEN HALKYNYŇ MILLI LIDERI

Gahryman Arkadagymyzň başlyktygunda 21-nji ýarwanda paýtagtymzda taryhy waka – döwletimizdiň we jemgyüjetimiziň durmuşyndaky uly jemgyüjetçilik-sýasyz çäre bolup geçdi. Türkmenistanyň Milli Geñesiňi, jemgyüjetçilik wekkileriniň bileliktäki maslahatında kabut edilen çözügtür il-ulsun bähbidine, ýasaşyş-durmuşyndaky has-da gowulandırılmagyna göründirilendir. Döwletli maslahatda hormalty Prezidentimiz Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlıgyny wezipesine belleñmegi, şeýle-de türkmen halkynyň Milli Lideri diülp kanunu esasda ykrar edilmeňiň buýsanşyndaky has-da artdyr.

Gahryman Arkadagymyzň öz halkynyň Watanyň öňündiň bitiren uly hyzmatlary bilen türkmen halkynyň Milli Lideri diülp belent ada eýe boldy. Gahryman Liderimizdiň «Döwlet adam üçindir» diügen baş ýörelgesi esasynda ýurdumägeň ýäşlereri, obatary döüpgötter özgerdi, Gahrymanýzyň ýasaşyş-durmuş derejesi has-da ýokary gösterildi.

Gahryman Arkadagymyzň ýolbaşçygylgunda halk-hojalyğynyň ýangç-energetika pudagydnda iň hem-de halkara ähmiyetli desgalarň gurluşygyna badalga berildi we iň taslamalar durmuşa geçirildi. Türkmenistan-Hytá halkara gaz geçirijisi «Asyrlyk taslaşmasý» adyn alyd. Mundan başşa-da, Türkmenistan-Owganystan-Pakistan-Hindistan kalkara gaz geçirijisiniň taslaşmasýny döýbi tutulyp, sebit we halkara ähmiyetli taslaşmasýn gurluşygyny ýokary depinde alynp baryljar. Milli ýkdysadyjetimiziň möhüm pudagya bilen ýangç-energetika pudagydanda tebigi gazy gäytadan

işlemek arkaly iň önemçilikler döredildi. Iň önemçilikleriň hatarynda dünjäde deňi-taýy bolmadık Ahal welaýatyndakı tebiýi gazañ benzin öndürjan zavody, Guýanlydaky polimer zawody we beğleklere myşal getirmek bolar.

Gahryman Arkadagymyzň başlangujy

siýalar, döwlet kömec pullary we talyp haklar yzygideri ýokerlandyrlyp, halkamyzy taze zähemet üstünlüklerini gazanmaga ruhlandırdı.

Gahryman Arkadagymyzň ýadaw-suz tagallary bilen ýurdumagyň ösdürmejigى tassyklanan maksatnamalaryna laýqyklyda, uly işler durmuşa geçiriliýär. Prezident Maksatnamasy esasynda, durmuş meselelerini çözünmäge, taze kärhanalary gurmaga we işläp gelýänleriniň durkuny täzelemäge äjgit uly möcberde maýa goýumtary göründürilýär.

Ýurdumagyň ýkdysadyjetiniň ösdürmäge telekeleplerimiz hem saldarmyň goşant goşúrular. Olar dörlü pudaklarda işlemek bilen, hilä daşyj ýurt kompaniyalarynyňka birjik-de pes bolmadık, has çylşyrmagy we uly taslamalary amala aşyryarlar. Bilim, ýlm yaglygý goraýus ulgamlarynda hem özgertmeler üstünlükli dowam edýär. Gahryman Arkadagymyzň başlangujy esasynda köp sanly ýokary okuw mektepleriniň döredildi, ýokary okuw mektepleriniň taze binalary guruldı.

Ýurdumagyň ýkdysadyjetiň ösüş babatda dünjäniň ýokary depgin bilen ösýän döwletleriniň hataryna goşulýär. Ýkdysady we sýjasyň bähbitteriň gazañmak, ýkdysady özbaşdakligy we howpsuzlyg pugtalandyrmak, sanly ýkdysadyjetiň ösdürmek babatda möhmün işler durmuşa goýirmek mejilesidirilýär.

Ýurdumyzda Prezident saýlawlarynda üç gezek ýnamly ýerňis gazanyp, döwletimize 15 ýyllap Baştañtanlyk eden, ulus-lili islegi-teklibi bilen Türkmenistanyň Gahrymany diügen belent ada iki mertebe mynasyp bolan Milli Liderimizdiň durmuşa gurumus ugury syýasaty halk barada alada bilen gurşalyп alyndy. Uzak ýyllaryň dowamında her ýul zähemet haklar, pen-

bilen paýtagtymz Ashgabat iň owdan şäherleriniň birine örverdi. Ginnesiň rekordlar kitabynda orun alan paýtagtymz ösdürmegi bîrnâce tapgyrlary amal edip, halkamyzy üç has oňaýly döwrebap ýasaşyş jayú toplumlary guruldı. Milli Liderimizdiň taýsyz tagallası bilen ýurdumazyda ilkinji gezek «akyly şäher» konsepsiýasy esasynda Arkadag şäheri pejda boldy. Geljekde «Aşgabat-sít» ýaly iň taslamanyň durmuşa geçirimek mejilesidirilýär.

Ýurdumyzda Prezident saýlawlarynda üç gezek ýnamly ýerňis gazanyp, döwletimize 15 ýyllap Baştañtanlyk eden, ulus-lili islegi-teklibi bilen Türkmenistanyň Gahrymany diügen belent ada iki mertebe mynasyp bolan Milli Liderimizdiň durmuşa gurumus ugury syýasaty halk barada alada bilen gurşalyп alyndy. Uzak ýyllaryň dowamında her ýul zähemet haklar, pen-

gurulyp gurumyň 1-nji sahypsada.

Gosun serkerdelerine ýetişdirmek döwletiň esasy we muakkades borç bolupdyr.

Geljekki serkerdeler bolup ýetişiek oglanlar atabegler tarapyndan okadylpy, terbiýelenip ýetişdirilipdir. Atabegler olara dünjä dilleriniň, aýratýn hem söwes we serkerdelik tilşimlerini öwredipdirler. Türkmen serkerdeleriniň ýerňis gazañmaklaryna atabegleriniň öwreden tilşimleri kömék edipdir. Kowusnamanyň «Söweşmek hakynda» diügen fasylynda gerçeklik barada şeýle maslahatlar getirilýär: «Olgum, eger söwes meýdanyňny ortasyny dûşser, özünü ýitirip, janyň aýajak bolmagyn, çünki görde ýatmak maňlalyyna ýazylan adam hic bïr jähden öýünde ýatyp bilmez. Meniň tabar diliňde aýdysym ýaly:

Hic gorkusu ýokdur duşman bolsa şir, Bilmirin dünýe eýemenmek nedir.

Juda jaý dijipdir bir paýhasly pir:

«Kazasy dolana öz ögi gabyr»

«Söweşde bir ädim ileri süşüp bilyärkän, bir ädim gaýra basmagyn. Hiç wagt ýowşelik etmegin, mert bolun. Gerçekler elindäki gysgajyk gulgylar hem nägehana uzyn bolup görner. Urusda ahamlyk etmed boljan däldir, sähelce namartlyk ýäda ýowşellik etdiňgi, münj janyňdan birini saklap biltmersiň. İň züw-wet adam senden rüstem gelers.

Şu myssaldardan hem gönüňi ýaly, türkmen hiç haçan hem ýagyný öňünde müzzermädir, duşmana gaýtawul berip, Watanyň görünjüne görje ýaly gorap saklapdyr. Türkmenin ýigitiň ýagyi sesini eşidenden önde gözlenip oturmagy özlerine peslik biliplirler, ýgnanylmalý ýere derrew jemlenip biliplirler.

Watan üçin çykdym gyrat üstüne, Ta ýanym çykynça, dänenmen begler.

Dikdir serim, düşmen duşman astyna, Sıl deý aksa gandan, ganmanan begler.

Watançy şahyrymyz Sejtinazar Seýdiňiň şu jümlelerini okanynda, güýmagursak watançy bolan halkamyzyň Watanyzyň başlanján ýeri bolan maşgala oýagna-da we-pa-ýgralandyrygyna, ony eziz görğändigine góz

Başlangujy 1-nji sahypsada.

Gosun serkerdelerine ýetişdirmek döw-

letiň esasy we muakkades borç bolupdyr.

Geljekki serkerdeler bolup ýetişiek oglanlar atabegler tarapyndan okadylpy, terbiýelenip ýetişdirilipdir. Atabegler olara dünjä dilleriniň, aýratýn hem söwes we serkerdelik tilşimlerini öwredipdirler. Türkmen serkerdeleriniň ýerňis gazañmaklaryna atabegleriniň öwreden tilşimleri kömék edipdir. Kowus-

namanyň «Söweşmek hakynda» diügen fasylynda gerçeklik barada şeýle maslahatlar getirilýär: «Olgum, eger söwes meýdanyňny ortasyny dûşser, özünü ýitirip, janyň aýajak bolmagyn, çünki görde ýatmak maňlalyyna ýazylan adam hic bïr jähden öýünde ýatyp bilmez. Meniň tabar diliňde aýdysym ýaly:

Hic gorkusu ýokdur duşman bolsa şir, Bilmirin dünýe eýemenmek nedir.

Juda jaý dijipdir bir paýhasly pir:

«Kazasy dolana öz ögi gabyr»

«Söweşde bir ädim ileri süşüp bilyärkän, bir ädim gaýra basmagyn. Hiç wagt ýowşelik etmegin, mert bolun. Gerçekler elindäki gysgajyk gulgylar hem nägehana uzyn bolup görner. Urusda ahamlyk etmed boljan däldir, sähelce namartlyk ýäda ýowşellik etdiňgi, münj janyňdan birini saklap biltmersiň. İň züw-wet adam senden rüstem gelers.

Şu myssaldardan hem gönüňi ýaly, türkmen hiç haçan hem ýagyný öňünde müzzermädir, duşmana gaýtawul berip, Watanyň görünjüne görje ýaly gorap saklapdyr. Türkmenin ýigitiň ýagyi sesini eşidenden önde gözlenip oturmagy özlerine peslik biliplirler, ýgnanylmalý ýere derrew jemlenip biliplirler.

Watan üçin çykdym gyrat üstüne, Ta ýanym çykynça, dänenmen begler.

Dikdir serim, düşmen duşman astyna, Sıl deý aksa gandan, ganmanan begler.

Watançy şahyrymyz Sejtinazar Seýdiňiň şu jümlelerini okanynda, güýmagursak watançy bolan halkamyzyň Watanyzyň başlanján ýeri bolan maşgala oýagna-da we-pa-ýgralandyrygyna, ony eziz görğändigine góz

Başlangujy 1-nji sahypsada.

Gosun serkerdelerine ýetişdirmek döw-

letiň esasy we muakkades borç bolupdyr.

Geljekki serkerdeler bolup ýetişiek oglanlar atabegler tarapyndan okadylpy, terbiýelenip ýetişdirilipdir. Atabegler olara dünjä dilleriniň, aýratýn hem söwes we serkerdelik tilşimlerini öwredipdirler. Türkmen serkerdeleriniň ýerňis gazañmaklaryna atabegleriniň öwreden tilşimleri kömék edipdir. Kowus-

namanyň «Söweşmek hakynda» diügen fasylynda gerçeklik barada şeýle maslahatlar getirilýär: «Olgum, eger söwes meýdanyňny ortasyny dûşser, özünü ýitirip, janyň aýajak bolmagyn, çünki görde ýatmak maňlalyyna ýazylan adam hic bïr jähden öýünde ýatyp bilmez. Meniň tabar diliňde aýdysym ýaly:

Hic gorkusu ýokdur duşman bolsa şir, Bilmirin dünýe eýemenmek nedir.

Juda jaý dijipdir bir paýhasly pir:

«Kazasy dolana öz ögi gabyr»

«Söweşde bir ädim ileri süşüp bilyärkän, bir ädim gaýra basmagyn. Hiç wagt ýowşelik etmegin, mert bolun. Gerçekler elindäki gysgajyk gulgylar hem nägehana uzyn bolup görner. Urusda ahamlyk etmed boljan däldir, sähelce namartlyk ýäda ýowşellik etdiňgi, münj janyňdan birini saklap biltmersiň. İň züw-wet adam senden rüstem gelers.

Şu myssaldardan hem gönüňi ýaly, türkmen hiç haçan hem ýagyný öňünde müzzermädir, duşmana gaýtawul berip, Watanyň görünjüne görje ýaly gorap saklapdyr. Türkmenin ýigitiň ýagyi sesini eşidenden önde gözlenip oturmagy özlerine peslik biliplirler, ýgnanylmalý ýere derrew jemlenip biliplirler.

Watan üçin çykdym gyrat üstüne, Ta ýanym çykynça, dänenmen begler.

Dikdir serim, düşmen duşman astyna, Sıl deý aksa gandan, ganmanan begler.

Watançy şahyrymyz Sejtinazar Seýdiňiň şu jümlelerini okanynda, güýmagursak watançy bolan halkamyzyň Watanyzyň başlanján ýeri bolan maşgala oýagna-da we-pa-ýgralandyrygyna, ony eziz görğändigine góz

Başlangujy 1-nji sahypsada.

Gosun serkerdelerine ýetişdirmek döw-

letiň esasy we muakkades borç bolupdyr.

Geljekki serkerdeler bolup ýetişiek oglanlar atabegler tarapyndan okadylpy, terbiýelenip ýetişdirilipdir. Atabegler olara dünjä dilleriniň, aýratýn hem söwes we serkerdelik tilşimlerini öwredipdirler. Türkmen serkerdeleriniň ýerňis gazañmaklaryna atabegleriniň öwreden tilşimleri kömék edipdir. Kowus-

namanyň «Söweşmek hakynda» diügen fasylynda gerçeklik barada şeýle maslahatlar getirilýär: «Olgum, eger söwes meýdanyňny ortasyny dûşser, özünü ýitirip, janyň aýajak bolmagyn, çünki görde ýatmak maňlalyyna ýazylan adam hic bïr jähden öýünde ýatyp bilmez. Meniň tabar diliňde aýdysym ýaly:

Hic gorkusu ýokdur duşman bolsa şir, Bilmirin dünýe eýemenmek nedir.

Juda jaý dijipdir bir paýhasly pir:

«Kazasy dolana öz ögi gabyr»

«Söweşde bir ädim ileri süşüp bilyärkän, bir ädim gaýra basmagyn. Hiç wagt ýowşelik etmegin, mert bolun. Gerçekler elindäki gysgajyk gulgylar hem nägehana uzyn bolup görner. Urusda ahamlyk etmed boljan däldir, sähelce namartlyk ýäda ýowşellik etdiňgi, münj janyňdan birini saklap biltmersiň. İň züw-wet adam senden rüstem gelers.

Şu myssaldardan hem gönüňi ýaly, türkmen hiç haçan hem ýagyný öňünde müzzermädir, duşmana gaýtawul berip, Watanyň görünjüne görje ýaly gorap saklapdyr. Türkmenin ýigitiň ýagyi sesini eşidenden önde gözlenip oturmagy özlerine peslik biliplirler, ýgnanylmalý ýere derrew jemlenip biliplirler.

Watan üçin çykdym gyrat üstüne, Ta ýanym çykynça, dänenmen begler.

Dikdir serim, düşmen duşman astyna, Sıl deý aksa gandan, ganmanan begler.

Watançy şahyrymyz Sejtinazar Seýdiňiň şu jümlelerini okanynda, güýmagursak watançy bolan halkamyzyň Watanyzyň başlanján ýeri bolan maşgala oýagna-da we-pa-ýgralandyrygyna, ony eziz görğändigine góz

Başlangujy 1-nji sahypsada.

Gosun serkerdelerine ýetişdirmek döw-

letiň esasy we muakkades borç bolupdyr.

Geljekki serkerdeler bolup ýetişiek oglanlar atabegler tarapyndan okadylpy, terbiýelenip ýetişdirilipdir. Atabegler olara dünjä dilleriniň, aýratýn hem söwes we serkerdelik tilşimlerini öwredipdirler. Türkmen serkerdeleriniň ýerňis gazañmaklaryna atabegleriniň öwreden tilşimleri kömék edipdir. Kowus-

namanyň «Söweşmek hakynda» diügen fasylynda gerçeklik barada şeýle maslahatlar getirilýär: «Olgum, eger söwes meýdanyňny ortasyny dûşser, özünü ýitirip, janyň aýajak bolmagyn, çünki görde ýatmak maňlalyyna ýazylan adam hic bïr jähden öýünde ýatyp bilmez. Meniň tabar diliňde aýdysym ýaly:

Hic gorkusu ýokdur duşman bolsa şir, Bilmirin dünýe eýemenmek nedir.

Juda jaý dijipdir bir paýhasly pir:

«Kazasy dolana öz ögi gabyr»

SYÝAHATÇYLYKDA GÜLLÄP ÖSÝÄN ŞÄHER

Azıjada syýahatçylyk pudagynda gülläp ösen merkezleriň biri Singapur hasaplanýar. Bu şäher döwletinde gezelençeri amatly we aňsatlyk bilen amala aşyrmak üçin jemgyügetçilik ulag serişdeleri hereket edýär. Şäherde ýokary derejeli söwda merkezleriniň, kaşaň myhmanhanalaryň we döwrebap restoranlaryň birnäçesi bolup, maşgala üçin attraksionlar, futuristik şäheri öwrenmäge mümkinçilik berýän tarhy muzeýler hem-de etniki ýerler bar. Biz hem gazetimiziň şu sanynda Singapuryň ajaýyp ýerleri baradaky maglumatlary siziň dykgatyňza ýetirýäris.

Jewel Changi howa menzili. Uçardan ýaňy dûşen bolsaňyz, howa menzilinden entek çykmaň! «Jewel Changi» howa menzilindäki täsinişleriň şäşady boluu! Bu ajaýyp gümmezde 280-den gowrak restoran we söwda merkezi bar. Binanyň merkezdäki 40 metr beýliktdäki ýäpý şaglawuk daş-töweregindäki tokay zolagyna gözellik berýär. Bu ýerde çagalar üçin oýun meýdançalarы hem gurlupdyr.

Marina aýlag. Bu aýlag «Marina Bay Sands» şapahana toplumyndaky kaşaň myhmanhanany, söwda merkezini, «ArtScience» muzeýini we «Marina Bay Sands Skypark» gözgeçilik merkezini öz içine alýar. Gözgeçilik merkezinde synlaşyota-

gy bar. Myhmanhanany ýokarsynda gämniň şekilindäki bina ýerleşdirilip, bu ýerde howuz, kofe içilgän ýer we restoran bar. Marina aýlagydaky 101 gektar meýdany eýelejän kenarýaka baglary sport bolen meşgullanýan syýahatçylara ýokary mümkinçiliği döredýär.

Botanika baglary. Şäheriň ekologija taýdan arassalagygyň üpjün edýän botanika baglary gezelenç etmek üçin ýaramly ýerlerdir. Baglarda birnäçe ýıldan bari ösyp oturan goja agaçlary hem-de täsinişleri eçilgän Milli Orkide bagyны synlap bilesiňiz. Mundan başşa-da, ekobaglary, bonsaý bagyны we heý-kelleri görkem bolar.

Haýwanat bagy. Dünýäde iň uly tokay haýwanat bagy hasaplanýan Singapur haýwanat bagy täsirli başdangeçirmelere baý ýerleriň biridir. Bu ýer özüne çekiji bolup, maýmyntaryň sentýabır-noýabır aýlarynda hasyl ýetisýär. Bu ösümligini sarymtyl-guzgyl, hoşboý usly miwesiniň özbelously tagamy boljar. Oňa Yewropada «ömrini halas ediji däne» ýa-da «fakel miwesi» hem dijilýär.

Pirakanca ırkı döwürlerden bari halk lukmançyligyny ulanlyp gelnip, biologik taýdan işjeň maddalara baýdygy bilen tapawutlanýar. Düzümde fenolary, tebigi pigmentleri, polisakaridleri we iýit süýümniň saklaýan pirakanca miwesi çișmä garşy täsirleri azaltmakda, diş aqyruda, im-muniteti ýokarlandyrmakda, içegedäki we böwrekäki täsirleri azaltmakda ulanlylgar.

Pirakanca isleñdik toprak şertine çalt ugúunlaşyjär. Şol sebäpli bu ösümligi isleñdik tebigi gurşawa, ekerançylık ýerleri bilen bir hatarda, daşly hem-de çölleşen toprakda ekip boljar. Kökündé we baldagynada peýdalı maddalara ýardygyny nazara alup, topraqyu özlesdirmekde we hapa suwy arassalamakda bu gyrymsy agaçdan peýdalanyllyp bitinjekdi aýdylýär.

DÜNÝÄNIŇ İŇ ULY GAR

Polşanyň gönürtasyndaky Zakopane şäherinde dünjäniň iň uly garдан labirinti guruldý. Onuň içine girenler yzyna çykmaň üçin birnäçe minutlап ýol gyzlemeli bolýarlar. Bu adaty bolmadık desga her ýyl gajytadan gurulýar. Onuň gurusygyndy buz bölekleri we gär ulanylýar. Ilkinji gezek 2015-2016-ný ýyllaryň gysynda gurlan labirinti sondan bari rekordy elden bermän geljär. İlkibaşa, 2 mün 500 metr meýdanda gurlan labirinti çagi bu ýyl 3 mün 300 metreden geçirildi. Ginessiň Bütündüngä rekordlar kitabyna girizilen bu desga her ýyl gurlandan soňra şäheriň ýasaýylarynyň we myhmanlarynyň iň köp gelim-gidimli ýerine öwrülýär. Zakopane guyşky sport oýnalarynyň geçirilgän ýeri hökmünde dünjäde meşhur dynç alyş ýerleriň biri hasaplanýar.

LABIRINTI

CAGALAR

✓ Alma dünjäde iň köp hasyly alynyň hem-de gaplanan şiresi taýýarlanýan miwe hasaplanýar.

Alma bersem al jigim...

larda alma agajı Yewropa ýurtlynaya, soňra Amerika ýaúrap başlaňar.

Almanyň näge görnüşi bar?

Alymlar ırkı döwürlerden bari medeni ýagdaýda ösdürilip ýetisirilgän almanyň ýer ýüzünde tagamy hem-de daşky görnüşi taýdan tapawutça 7 mün 500 görnüşiniň bardygyny bellejärler. Hatta her ýyl bu miwaniň ýabany osýjan täze görnüşleri hem taýylýar. Almanyň iš meşhur görnüşi «Red Delicious» (gyyzyl lezzetli) hasaplaný, aýçuk gyyzyl reňki, ýumşaklığı we süjüň tagamy bilen müsderlerini islegini kanagatlandyrýar. Mundan başşa-da, almanyň gala, fuji, gara oxford, altyn lezettel, gulgüne merjen, ýuşyl alma, otterson, Jonagold, braeburn, mutsu, tango, kosmix, opal, balarý almasы ýalý birnäçe görnüşleri bar.

Saglyga peýdasý

Alma beýleki miwelerden vitaminlere baýdy-

gy bilen tapawutlanýar. Esasan, cagalara gün-delik iýmek maslahat berilgän bu miwaniň düzümdé belok, uglewod, fruktoza hem-de süýüm saklanýar. Ortaça ululýdkaky almadı 95 kaloriýa bar. Yewropada «Alma lukmany uzaklaşdırýar» dijien aýtgy meşhur bolup, lukmanlar her gün azından 1 alma iýmegi maslahat berýärler.

Almadan taýgarlanýan iýimiter

Yaz, tomus we güýz pasylarynda möwsümleyin ýetisirjän bu miweden mürəpbe, şerbet, jem ýaly gyş üçin azyk iýimleri taýgarlanlyjär. Dilinip guradylan alma kaky hem özünüň dermanlyk häsiyeti bilen meşhurdyr. Alma süjüyük tortalary, işdäeçarlara, buzaǵımkartara hem goşulýar. Yewropada ýurtlynarda bu miweden kökäniň dürlü görnüşleri, işdäeçarlar taýýarlanýar. Käbir ýerde alma gök öňümler bilen gowrulan görnüşinde hem iýilýär.

GAÝYBANA SYÝAHAT

Sent-Luisiň «Gateway Arch» gümmezi

taýdan seýilgih derejesi berilgän. Mississipi derýasynyň boýunda ýerleşgän, 91 gektar meýdany bolan «Gateway Arch» ABŞ-nyň iň kiçi milli seýilgihidir. Bu ýere geljän myhmanlar 45 minutlyk gezelençini dowamında dörlü täsinişlere şaqat bolýarlar. Olaryň iň esasyalary bolsa gümmeziň depesine çykyp, Sent-Luis şäheriniň gözelligini, Mississipi derýasynyň gämri gatnawlaryny hem-de tebigaty synlamakdyr.

Syýahatçylar 4 minutlyk içinde lift arkaly egrelip duran «aýakdan» ýokary gõterlip, gümmeziň çür depesine – 192 metr belentlikdäki synlaýus otagyna barýarlar. Seýilgihde muzeý eksponatları bolup, şäheriň taryhy we gümmeziň gurusygy barada gyzkyly maglumatlar berilgär. Şeýle hem bu ýerde «Gateway Arch» hakyndaky 35 minutlyk «Monument to the Dream» (Arzuwular ýadıgýarlıgi) dokumental filmi görkezilýär. Suw ulagynda aýlanmagy gowy görjänler üçin Mississipi derýasynyň gämri gezelgenler hem guralýar. Bulardan başşa-da, şäheriň iň köp myhmanlyk ýerleri bolan Missouri botanika bagyna, Sent-Luis haýwanat bagyna, «Milles» suv çuwđürimler toplumyna gezelenç edip, «Grant» fermasynda alnyp barylýan işlere hem-de «Busch» stadionynda geçirilgän beýsbol oýunuń tomaşa edip bilesiňar.

ABŞ-nyň Missouri ştatynyň Sent-Luis şäherindäki «Gateway Arch» amerikan medeniýetiniň meşhur nyşany bolup, dünjädäki iň beýik gümmez hasaplanýar. Şäheriň «günbatar giregesi» hem dijilýän bu gümmez 1960-nýu ýyllarda gurlaly bari her ýyl da müñlerce syýahatçyny özüne çekiyär. 2018-nji ýuldýä «Gateway Arch» gümmeziniň arkas tarapy abadanlaşdyrylp, resmi

«Az gürle, uz gürle»

SÖZİ MANYSY BILEN ÖWRENELENI

Terbiyeçilik ähmiyetli bu nakyl dil bilen, ýagny sözleşijeti bilen baglanışlyk döredilipdir. Bu nakylň üstü bilen köpcüklik ýerinde, märekede köp gürlemeli däldig, artykaç sözleşimgi adamýy mertebesini peselgändigä aýdylýär. Ata-babalarymzä cagalara sözleri ýerli ýerine goşup, durs we many-mazmunly geplemegi öwredipdirler. Dite çepe, suhan-göý adamlaryň gürürülerini dihledipdirler. Şeýdip cagalara dil baýlygyny artdyryp, özlere gerek sapagy alypdyrلار.

Bu nakyla ugurdaş manyda «Gepiň azy ýagşy, aşyň – duzy», «Geplemesini başşarmadık märeké bozár», «Ağzy gepledin boşamaz, sözi söze ogşamaz», «Yöremäni oñarmaz ýol bozár, geplemäni oñarmaz – il», «Köp dijilän süjüjí geplär», «Köp geplän köp ýalıñışar» ýaly nakyllar döredilipdir. Nakylň manysyny jemläp aýdanymyzda adamýň az, ýerlikli we manylu gürlemeji endik etmeligidigى ündelgär.

Nusgawy edebiýatmyzynň görnükli wekili Magtymguly Pyragyňň döredjiliginde hem az we us sözleşem bilen baglanışlyk öwütt-neshishatlı şugyr setirlerine dus gelmek bolğar:

... Az iýgil, az ýatyl, sözüň az etgil,
Ne bar söz manysyn uzamak bilen.

Guradylan miweleriň saglyga peýdasý

Guradylan miweler witaminlere baý bolup, düzümde belok, uglewod, şeker, kalýý we süýüm saklanýar. Her gün 30 gram guradylan miwe iýmek maslahat berilgär. Mundan başşa-da, lukmanlar gury ir-iýimşileriň saglyk üçin peýdalı taraplyry bellejärler:

Gorag antioksidantlaryň çeşmesi. Guradylan miweler gorag antioksidanty häsileti bolan ösümlük bireleşmelerine baý bolup, düzümde miweleriň aýlanýan aýçuk çarhy Singapurdar ýerlesýär. «Singapore Flyer» dijip atlantyrylan bu çarh daş-töwerekäki gözelliği synlamaga mümkinçilik berýär. 30 minut

dowam edýän «arzuwular syýahaty» täsiri gezelenç bilen bir hatarada, multimediya sergilerini hem hödürleýär. Lukmanlar gury ir-iýimşileriň aýlanýan aýçuk çarhy Singapurdar ýerlesýär. «Singapore Flyer» dijip atlantyrylan bu çarh daş-töwerekäki gözelliği synlamaga mümkinçilik berýär. 30 minut dowam edýän «arzuwular syýahaty» täsiri gezelenç bilen bir hatarada, multimediya sergilerini hem hödürleýär.

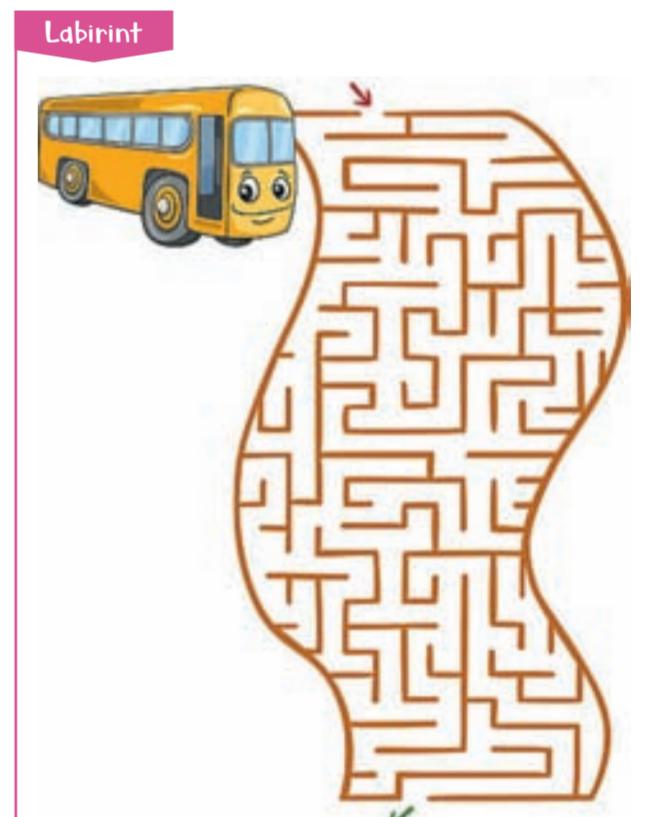
Mikroelementlerin baý çeşmesi. Guradylan miweleriň mikroelementleriniň aýlanýan aýçuk çarhy Singapurdar ýerlesýär. «Singapore Flyer» dijip atlantyrylan bu çarh daş-töwerekäki gözelliği synlamaga mümkinçilik berýär. 30 minut dowam edýän «arzuwular syýahaty» täsiri gezelenç bilen bir hatarada, multimediya sergilerini hem hödürleýär.

İçmit süjümin peýdalı çeşmesi. Guradylan miwelerde süjümin mukdarý taze ýolnan miweden iki-üç esse köpdür. Bu iýimit siňdiris üçin peýdalı bolup, aşagazan-icege ulgamyňنى işini tizlesdirýär.

Süñik üçin peýdalı. Geçirilen bartaglarda erik kişdesiň süñik üçin peýdalıdygy ýuze çukaryldy. Guradylan miweleriň K witamine baýdyr.

Guradylan miweler terligi ýaly ýokumlyym?

Lukmanlar miweleriň dilinip kakadylan ýagdaýında bellî bir möcberde suwuny ýitirjändigini, ýoňne terligege garanyňda ýokumnyň güýçleményändigini bellejärler. Kölegegede serlip guradylan kişiň, erik kişiň, alma kaky, garaly we injir kişiň, hurma kaýy saglyk üçin peýdalı bolup, olardan serbetler taýýarlap boljar. Noguldyr süjüjüler bilen biletlikde saçaga hem goýulýar.

Sanlary bireleşdirin!

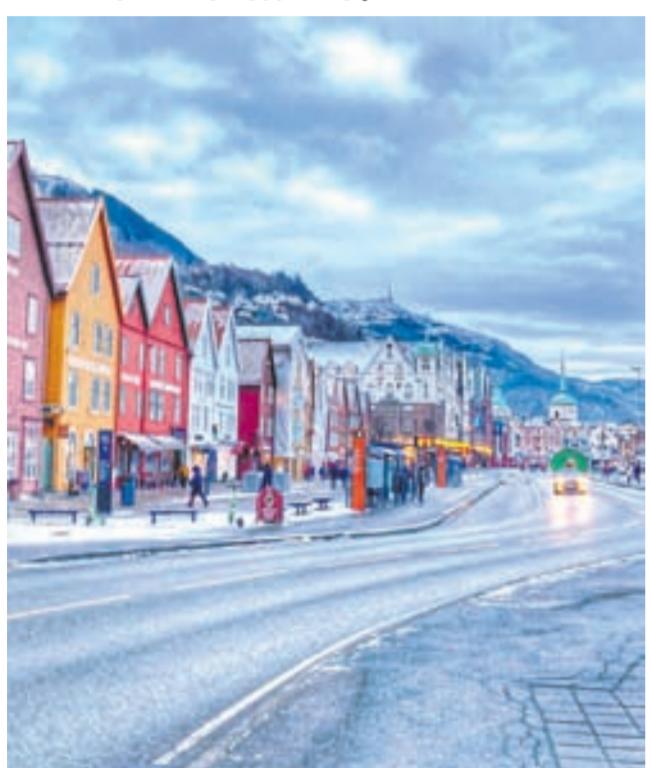

Ozun renkler!

GYŞ LYBASYNA BÜRENEN OWADAN ŞÄHERLER

Bulutly asman, ýagynly we sowuk howa, buz bilen örtülen ýer gyş paslynyň esasy aýratylyklary ha-saplanýar. Şeýle-de bolsa pastylý gözelikleri hem az däl. Akja garyň ýagmagy uly-kiçi hemmäni begendirjän bolsa, gordan adam ýasamak, buzda taýip oýnamak çagalar üçin dünjöniň iň gowy güýmenje seiglgählerindäki oýunjak otlulara ýa-da ulaglara müñenden hem guzykly bolsa gerek. Tebigi aýratylyklaryna görä, käbir şäherlerde gyş paslynyň dowan edýändigini has aýdylý görmek bolýär. Şeýle bolan-soň, dünjöniň käbir şäheri gyşky gözeliliktere tomaşa etmek isteyän jahankedeleri özünde çekýär. Megerem, bu pasyl käbir şäherlere has gowu «gelışjy» bolsa gerek. Gelii, şeýle şäherlerin köläbi bilen tanşy bolalyňı Yülyň sowuk paslynda bu şäherler ertekilerdäki ýaly gözellige bürenýär. Olaryň arasynda Sankt-Peterburg, Praga, Delft, Tallin, Bergen ýaly Yewropanyň demirgazygyndaky şäherler bar.

● Ertekilerdäki ýaly şäher

Norwegijanyň uly bolmadık Bergen şäheriniň myhmanlary özlerini hakyktadan hem ertekilerdäki ýaly duýýarlar. Skandinaw medeniyetiniň gaýtalanmajak gözelilikleriniň iň gowy nusgasyny bu ýerde görmek bolýär. 300 mün töwregi ilatty bolan bu ýer ýurduň inkini uly şäheri hasaplanýar. Kenarýakta şäheriň ýasaýjylary has irki döwürlerden bari balykçılık biley mesgullanýar. Şeýle bolansoň, bu ýeriň aşhanasında hem deňir öňümleriniň orny örän uly. Şäher ýasaýjylary öz gadymy däp-dessurlaryny saklap galypduralar. Şäheriň jaýlarynyň daşky diwaralaryny dörlü reňklerde bolmaymaz defiz bilen birleşip, aýratyň owdan manzary emele getirýär. Party hem bolan şäher demirgazyk usyllygyny görmek üçin dünjödäki iň gowy ýerlerini biridir.

● Gartaryň ülkesi

Iň köp gar ýagjan ilatty ýerleriň biri olan Awstriýanyň Salzburg şäheri dünjä medeniyetine goşant goşan ýerleriniň biri hasaplanýar. Belli kompozitor Mozartý doglan ýeri bolan şäherde aýdyn-saz medenijeti hem ösen. Şäherin köçelerinde gezelen eden wagtyyz, Yewropa mahsus gadymy binagärlik sunatyna gözüfiz kalkışsanda, umaratlyň gurlan döwryne gaýy whole suýahata ýukýarsyňz. Mozartý ölyeri, YUNESKO-nyň Bütindünjä mirasynyň sanawyna girizilen depede ýerleşgän gala, dörlü zatlaryň satylýan dükanlary we restoranlar gyş ýorganyňıň aşagynda has hem owdan bolup görünýär. Yurduň Hallstatt şäheri hem bu ýerden uzak bolan günüňi dowlamynda gezelenç edip bolýär.

● Renessans binağärligi

Gök nagyly gap-gaçcları bilen meşhurluk gazanan Niderlandaryň Delft şäherinde Renessans arhitekturasyň bozulman galan ajaýüp nusgalaryny görmek bolýär. Dünjä beli niderland suratkeşi Yan Wermeriň ögi olaryň iň gowy nusgalarynyň biri hasaplanýar. İçinden kesip geçýän kanalları bilen Amsterdam ýadınya salýan şäher bay taryhy, medeniyeti, sunsgaty bilen ýurduň paýtagtyndan çetde durmazjar. Bu ýere golaýndaky Rotterdam we Gaaga şäherlerinden az myhman bargamy şäheri has arkayıň gezmäge mümkünçilik berýär. Kicirik etrap merkezi ýaly hem bolsa, şäherin dükünlary, myhmanhanalary, muzejleri we restoranları bu ýerde çok myhmanlı şäher atmosferasyny döredjär. Renessans binağärligi we kanallar gürler gürlerde has gözel gürke bürenýär.

● Fotosatçular üçin iň gowy ýer

Estoniyanýň paýtagty Tallinde Orta asylara degişli galalar we diňter saňlanyp galypdyr. Taryhy şäheriň merkezi meýdançaları, ýançodaly ýollary gar ýaganda has owdan bolup görünýär. Taryhy şäherde dörlü döwürlerde degişli medeni, sunsgat we biňgärlük eserleriniň saklanıp galypdyr. YUNESKO-nyň Bütindünjä mirasynyň sanawyna girizilen Tallinde surata düşürmegi halajlanlar üçin gysyna has köp mümkünçilik döreýär.

● Sowukum gorkmaňanlar üçin taryhy şäher

Özüñizi hakyky ertekeňi içinde ýaly duýmak isteyän bolsaňız, Pragany sanawnyzyň başında ýerleşdiřmelı balsarysz. Emma bu şähere gitjek bolsaňız sowuga çýdamaly bolmaly-đigýyň hem unutma! Bu şäherde gysyň garly günlerinde iki ýakasında taryhy binalaryň ýerleşşän köçelerinde gezelgen etmek hem ýakymly. Bu paslyda şäherde suýahatçular hem o dijen köp bolmaýär. Şäheriň gyzyň reňkli ückeleriniň gar oninden kartinalardaky ýaly manzar peýda bolýär. Taze ýalıbaýramynyň dowamunda bolsa, Roždestwo mynasybetli bezelen tarhy meýdany hem-de ýarmakaları görmek bolýär. Şäheriň iň gowy panoramasyna tomaşa etmek üçin bolsa, Praga galasyna ýa-da «Letná Beer» baglyryna baryp bilesiriz.

● Hakyky demirgazyk şäheri

Irki wagtlarda balykçý obasy bolan Reýkjavik häzirki wagtda Yewropanyň iň döwrebap şäherleriniň biri hasaplanýar. Kontinental Yewropadan bineme uzar hem bolsa, Islandiýaň paýtagtyny gar ýagada görmek uzak aralyga gjideniňize degýär. İlatynyn daşlyq sebäpli gijesine ýagtylygynyň az bolmaýa Demirgazyk usylklaryny görmege mümkünçilik berýär.

TEBIGATYŇ ÝAGTYLYK ŞÜWELEÑI

Biziň üçin adaty hasaplanýan tebigy hadysalaryň köpüsi Yer ýüzünüň käbi ýerinde gabat gelmeýär. Mysal üçin, garyň ýa-da ýagşyň ýagmagy biziň üçin adaty ýagdaň hasaplanýan bolsa, dünjäniň köp ilaty ömründé hiç hili gar görmeýär. Käbir ýerde bolsa, ýagşy örän seýrek ýagdaňda - birinäge ýilda bir gezek ýagýar. Dünjäniň demirgazyk polýusa ýakyn ýerlerinde duş gelýän demirgazyk usylklary ýa-da aurora (ýulmy ebediňatda «Aurora Borealis») atly hadysa hem başça ýerde görümneýär. Bu hadysa ýulýň belli döwüründe gijesine ýuze çykýar. Yaşyl-gök ýowşusyň we reňkler tebigatda gabat gelnip bilinjek iň täsin hadysalaryň biri hasaplanýar. Birri-birine hiç hili meňzemeýän bu usylklaryň has täsin tarapy bolsa birden ýok bolup gitmegidir. Demirgazyk halkýyettelerinde bu usylklar barada dörlü rowaýattar.

Güs paslynda gabat gelýän bu hadysany görmek üçin demirgazyk polýusa ýakyn ýerlere barmaly bolýär. Bu usylklar usylgideri üýtýg, ýagtlıq şüweleňine menzeyär. Demirgazyk polýusa ýakyn köp şäheri bu hadysa tomaşa etmek isteyän suýahatçalary kabul edýär. Şeýle suýahatçylar üçin ýörte mümkinçilikler döredjär, üsti açık myhmanhana otaglary ýa-da aýna çadyrlar gurulýar. Ine, demirgazyk usylklaryny görmek üçin dünjäniň iň gowy şäherleri:

■ **Yukkasjärvi, Şwesiýa.** Uly bolmadık Yewropa ýurdunda bu hadysa tomaşa etmek üçin birnäçe ýer bar. Emma olaryň arasynda Yukkasjärwi obasy has öňe saýlanýar. Bu obada her ýulýň güs paslynda gaýtadan gurulýan buz myhmanasy bolup, bu ajaýüp tebigy manzara tomaşa edip bilesiriz. Şeýle hem obadan uzak bolmadık ýerdäki «Esrang» kosmos merkezine guralýan gezelgenje gatnaşyp, adatdaydan has köp görünüün ýuldylzalary synlap bilesiriz.

■ **Feýrbanks, Alýaska.** ABŞ-nyň gury ýerden serhedi bolmadık bu şäty demirgazyk polýusa ýakyn bolansoň, gyş pasly

has gazaply geçýär. Şätyň käbir ilatty ýeri bolsa, polýusa örən ýakyn bolansoň, gije ýa-da gündiz birnäçe aylap dowam edýär. Feýrbanks şäheri hem şeýle ýerlerini biridir. Bu ýerde demirgazyk usylklaryny görmek üçin áhli mümkinçilik döredilip, lüks myhmanhanalar hem bar. Bu ugurda iş alyp barýan şäheriň suýahatçyluk pudaglyny wekkileri täsin tebigy hadysany görmek áhitallygynyň 80 görterimden ýokarydygyny belleýärler.

■ **Tromse, Norvegiýa.** Bilemenlerini bellemeklerine görä, bu şäher demirgazyk usylklaryna tomaşa etmek isteyän iň gowy ýer hasaplanýar. Şäherde bu hadysanyň hemi dijen ýaly görünündägi bellenilýär. Şeýle bolansoň şäher ilaty üçin bu hadysa adaty hasaplanýan hem bolsa, suýahatçylarda uly täsir galdyrýar. Şäherde her ýulýň ýanwar aýnyň ahryndan Aurora ýuk festivaly hem geçirilýär. Bu döwürde aşgam saat 18:00-dan soňra aurora şöheleri peýda bolup başlaýar.

■ **Kakslauttanen, Finlýandýga.** Bu şäherde demirgazyk usylklaryny görmek üçin aýnanan ýörte eskimos külbeleri gurlupdyr. Bu bolsa, ýulýajyk otagynyzdan bu hadysa synlamaga mümkinçilik berýär. Şeýle hem bu ýerde sugunlara goşulan arabalarla münpür, golaýdaky Urho tebigy seýilgähine gezelgenç edip bilesiriz.

■ **Reýkjavik, Islandiýa.** Bu ýerde úşyal, gulgûn we be-neşse reňi ówüşşinleri bolan usylklary görüp bolýär. «Buzlaryň Diýary» diýmegi aňlatdýan Islandiýany köp ýeri bu bilen örtülp, ýurt bu ada aňryýan bitem mynasyp. Şeýle-de bolsa, ýurtta çogup çykyp duran ýerasty gyzgyn suw çeşmeleri az däl. Garlaryň arasynda bugaryp çykýan suw köp ýerde öz ugry bilen akyp gidjän bolsa, kā ýerde köl emete getiripdir. Şeýle kölleriniň biri hem Mawy köl bolup, bu köl ýulýy dowamında ýullygyny saklaýar. Şeýliklide, bu kölde islendik pasylda suwa düşüp bolýär. «Tagt oyunlary» (Game of Thrones) serialynyň käbir bölmeleri hem bu ýerde surata düşürlipdir.

GYS TÄZE KOLLEKSIÝA

Habarlaşmak üçin:

- +993 64 14 14 19
- +993 12 21 63 06

**10%-20%
çenli ARZANLADYS**

www.ROWSHEN.COM.TM

ROWSHEN_TURKMENISTAN

ULKE ENERGY

Специализированное предприятие

ИП «ULKE» предлагает Вам квалифицированные услуги по монтажу, наладке и ремонту электрооборудования напряжением 0,4-35кВ, ремонт различных электродвигателей 0,4 - 1000кВт, силовых трансформаторов любой мощности напряжением до 10кВ, промышленных генераторов от 20кВт - до 10мВт, водяных насосов различных типов.

Лиц. № 1-19-20-1439, № 1-19-20-1211

ИП «ULKE» является официальным представителем холдинга ALAGEUM ELECTRIC (Казахстан) и поставляет промышленное электрооборудование от производителя (трансформаторы, КТПН, оборудование для ОРУ и ЗРУ, НВ и ВВ ячейки).

alageum electric

Turkmenistan, г. Ашхабад, ул. 2087 (Ара Бердиев) д.163

Тел.: +99312 23 37 28; Факс: +99312 23 14 87; E-mail: ulke_enerji@mail.ru; www.ulke.parahat.info

GADYRLY OKJYLARI!

«Zaman-Türkmenistan» gazetine 2023-nji ýylyň I ýarym ýyllygynyň **5 aýlygy** üçin abuna ýazylyşygy dowam edýär.

INDEKSI 69477

«Zaman-Türkmenistan» gazetiniň elektron görnüşine turkmenmetbugat.gov.tm internet sahypasynda, sonuň ýaly-da onuň «Turkmenmetbugat» mobil goşundysynda «Pudak gazet-zurnallary» atly bukjaný sayýlap, gazetiň elektron neşirine abuna ýazylyp bilersiňiz.

BAY BAHÀ

HUSUSY KÂRHANASY

Harydyň minimal bahasy	Harydyň maksimal bahasy	Komission ýygymyn ölçegi
200 001	-----çenli	1 %
40 001-den	200 000-çenli	1,9 %
20 001-den	40 000-çenli	2 %
10 001-den	20 000-çenli	2,5 %
6 001-den	10 000-çenli	3 %
400-den	6 000-çenli	3,5 %

Awtoulaglaryň komission dükany
Комиссионный магазин автотранспортных средств

Aşgabat şäheri, Bagtyýarlyk etraby 4-Warşawa gegegeşiniň 30-pj. Jazy
+993 64 019353 / +993 12 231596
baybaha22@gmail.com

**ЗА ГРАНИЦУ?
НЕ СПЕШИ...
ЗВОНИ!**

НОМЕР ТЕЛЕФОНА «ГОРЯЧЕЙ ЛИНИИ»
(+993 12) 46-35-14

Планируете выехать за границу для работы, учёбы, туризма или по приглашению своих друзей, знакомых? Позвоните по телефону Горячей линии для получения дополнительной информации по соответствующим правилам выезда и пребывания за рубежом, чтобы избежать опасных ситуаций. Мы предоставляем бесплатные конфиденциальные консультации по телефону «Горячая линия».